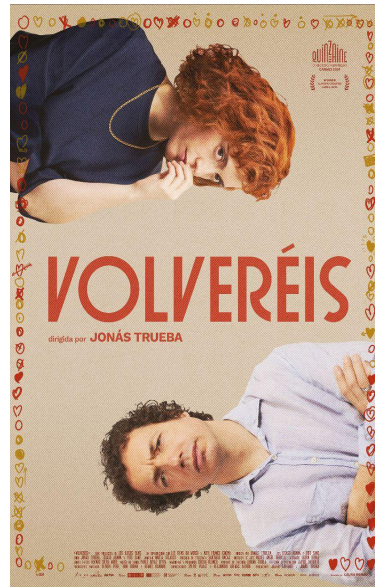

Repetir per intentar fer-ho millor i aconseguir-ho: Trueba, Arana i Sanz plenament inspirats

El filòsof nord-americà Stanley Cavell va escriure un enlluernador assaig, “*La recerca de la felicitat*” (1999), que du com a subtítol “*La comèdia d’embolic matrimonial a Hollywood*”. Hi exposa que, sobretot entre 1934 i 1941, van realitzar-se una sèrie de pel·lícules (majorment protagonitzades per Katharine Hepburn i Cary Grant) amb les quals va ressorgir l’esperit juganer, lliure i transgressor, pel que fa als rols de gènere, de les comèdies de Shakespeare. Cavell va tenir presents, remitent als títols en català sovint calcats dels que són en castellà, “*Quina fera de nena*”, “*La terrible veritat*”, “*Lluna nova*” i “*Històries de Filadèlfia*”, entre altres. Simplificant-la molt, i és així que aprofito per recomanar la lectura del llibre, la idea de Cavell és que, durant tal període, les comèdies hollywoodianes d’“embolic matrimonial”, també dites de “remariage”, presenten parelles que es refan després d’un temps de separació o de crisi que ha dut els seus membres a reflexionar sobre l’experiència compartida, cosa que fa possible que, amb l’amor revifat, puguin intentar-ho de nou, esmenant els errors comesos. Pot semblar una idea conservadora: mantenir unides o reunir les parelles. Però no ho és: és possible canviar i refundar la relació en igualtat (en aquestes comèdies sempre hi ha una “dona nova” que no es conforma amb els rols assignats) i entenent la llibertat de l’altre. No sabrem mai si, acabant els films amb el retrobament, ho aconseguiran. En tot cas, es tracta de “repetir” per fer-ho millor i ser més feliços sabent de la tristesa. Citant-lo de manera explícita, l’assaig de Cavell és un dels referents de “*Volveréis*”, la nova i esplèndida pel·lícula de Jonás Trueba, que

Volveréis

Espanya, 2024

Direcció: Jonás Trueba

Guió: Jonás Trueba, Itsaso Arana, Vito Sanz

Intèrprets: Itsaso Arana, Vito Sanz, Fernando Trueba

Durada: 114 min

Gènere: Comèdia. Drama

Idioma: castellà

Data d'estrena:
30/08/2024

comença amb una parella (Ale/Itsaso Arana, directora de cinema, i Alex/Vito Sanz, actor) que ha decidit separar-se. Una nit, junts al llit sense poder dormir, dubten sobre la seva decisió. A vegades, encara que es cregui que el desig o l’amor s’ha esvaït, no és fàcil separar-se, tot i que es consideri que la separació pot dur a una vida diferent i potser millor. Tenint present això últim, Ale recorda una ocurrència del seu pare: en lloc de celebrar els casaments, s’hauria de fer una festa quan una parella se separa. A partir d’aquí, Ale (Alejandra Trelles, nom que fa un homenatge, un dels molts del film, a una extraordinària programadora cinematogràfica uruguaiana) i Alex van explicant als seus amics, estupefactes davant la nova, que se separaran i faran una festa. Ella també li explica al seu pare (encarnat per Fernando Trueba) comentant-li que han fet cas a la seva idea: l’home gairebé no se’n recorda i, de fet, aleshores creu que és una ximpleria que va dir sense pensar que pogués tenir-se en compte. És durant aquesta conversa en un dinar que, en un moment de suspensió narrativa, s’encadenen diversos primers plans de Fernando Trueba. Un bell i emotiu

Un bell i emotiu homenatge de Jonás Trueba al seu pare, de qui ha heretat l'estima per la comèdia clàssica nord-americana, com es fa present a "*Volveréis*", i per determinats cineastes francesos, sobretot Truffaut, com també es reflecteix en la seva filmografia: "*Los ilusos*", "*Los exiliados románticos*", "*La reconquista*", "*La virgen de agosto*", "*Tenéis que venir a verla*" i alguna més. Rodat a l'interior d'un apartament (un espai que la parella en crisi ocupa de manera que, a través dels enquadraments, s'hi entreveu com estan de separats i encara junts) i, en exteriors, Lavapiés i altres barris de Madrid, com bona part del cinema de Jonás Trueba, en el film s'hi evoca un viatge a París amb imatges trobades que emocionen Ale i Alex i que contenen un homenatge a Truffaut mostrant la seva tomba al cementiri de Montmartre. També s'hi fa una referència/homenatge a Ingmar Bergman (fins apareix un tarot amb cartes relatives als seus films) i Liv Ullmann, capaços després de separar-se de continuar fent plegats pel·lícules, moltes de les quals sobre parelles en crisi o trencades que discuteixen brutalment, com ara la implacable "*Escenas d'un matrimoni*". Ale i Alex expressen el seu desig de continuar fent cinema junts, després de separar-se, mentre rodem una pel·lícula que reproduïx escenes vistes anteriorment: el cinema que es nodreix de la vida o que reflexiona sobre ell mateix. Jonás Trueba tendeix al metacinema, com si d'alguna manera tingués present una altra idea de Stanley Cavell: "el cinema existeix en un estadi filosòfic, és autoreflexiu d'una manera inherent". Això té a veure amb la repetició, que és l'essència d'una pel·lícula que, deixant entreveure una aposta per l'amor retrobat, també cita el filòsof Sören Kierkegaard: "L'amor repetit du a un gaudi de l'instant perquè ni s'enfronta al desconegut ni a la malenconia del record". Amb tants de cites i d'homenatges que, ben integrats sense forçar-se, l'embelleixen, la pel·lícula, en tot cas, flueix com una comèdia amb diverses converses en què Ale i Alex, junts o per separat, van repetint a amics i familiars que se separaran ("però estem bé") celebrant una festa. Hi ha un moment en què és possible sentir que hi ha una certa complaença en aquesta repetició. Però no només sempre hi ha un element que aporta una variació significativa a la repetició, sinó que la pel·lícula és tan intel·ligent que desarma la potencial crítica amb una

autocrítica irònica sobre el fet que es repeteix: això mentre que, en relació amb la pel·lícula que es roda dins de la pel·lícula, es diu que és de la mena que es mou en cercles i no que avança linealment. Ironia i lleugeresa, emoció i profunditat. També una autoconsciència que no impedeix la fluïdesa. Potser Jonás Trueba aporta la seva pel·lícula més inspirada, encisadora i també joiosament complexa amb la contribució de dos actors, Vito Sanz i Isaso Arana, en estat de gràcia que, a més, són coguionistes de la pel·lícula i amb qui ja ha col·laborat anteriorment: repetir per intentar fer-ho millor. Hi ha alguna cosa que recorda la inversió de rols de les comèdies de "remariage" esmentades: la certa fragilitat i la malaptesa d'ell, la duresa i la seguretat potser aparent d'ella. Com si, salvades totes les distàncies, fossin una mena de reencarnació de Cary Grant i Katharine Hepburn, a qui Arana sembla haver tingut tant present (fins en els cabells pèl-roig i el pentinat) com, ho ha dit, el capteniment d'algunes directores de cinema actuals. Ella mateixa, parella de Jonás Trueba, també és directora, de moment d'una pel·lícula també plena d'encant: "*Las chicas están bien*". En fi, una pel·lícula per gaudir-ne cada instant: tanmateix, potser amb una mica de malenconia i enfrontant-nos a alguna cosa desconeguda o que no s'acaba de saber en la incertesa de la vida i del cinema.

Imma Merino Serrat
Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona